

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1915 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt linjearbetaren vid telegrafverket Lars Nordins änka Katarina Helena Nordin, född Zetterberg.

I en till riksdagen den 10 innevarande april avlåten, till bankoutskottet remitterad proposition, nr 124, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

att linjearbetaren vid telegrafverket *Lars Nordins* änka *Katarina Helena Nordin*, född *Zetterberg*, må från och med den 1 februari 1915 under sin återstående livstid, så länge hon lever ogift, av telegrafverkets medel uppbära ett årligt understöd till belopp av 300 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket.

Departementschefen har till nämnda statsrådsprotokoll i ärendet anfört följande:

»I skrivelse den 19 mars 1915 har telegrafstyrelsen gjort framställning om beredande av årligt understöd åt linjearbetaren vid telegrafverket *Lars Nordins* änka *Katarina Helena Nordin*, född *Zetterberg*.

Innan jag redogör för denna framställning, tillåter jag mig erinra därom, att telegrafstyrelsen i skrivelse den 29 september 1913 med förslag till stat för telegrafverkets driftkostnader under år 1915 anhöll om beredande av årligt understöd åt linjearbetaren *Nordin*. Styrelsen anförde därvid följande.

Nordin, som vore född den 13 april 1843 och således över 70 år gammal, hade under åren 1885—1891 varit anställd i Sundsvalls tele-

fonbolags tjänst. Vid inköp av detta bolags telefonnät år 1891 hade Nordin övergått i telegrafverkets tjänst såsom arbetare, och hade han enligt vederbörande linjedirektörs vitsord städse skött sin tjänst till dennes fulla belåtenhet. Från och med den 11 november 1912 hade dock Nordin på grund av ålderdomssvaghet åtnjutit ständigt sjukledighet med uppbärande av sjukavlöning till belopp av 1 krona 75 öre per söckendag. Jämlikt företett läkarbetyg av den 2 maj 1913 hade Nordin förklarats med all sannolikhet för all framtid förbliva oförmögen till arbete. Därtill komme, att Nordins hustru, som vore född 1850, vore lam samt att makarna saknade alla andra existensmedel än mannens sjukavlöning från telegrafverket och icke hade några anhöriga, som kunde bidra till deras uppehälle. Då Nordins avlöning från och med år 1908, intill dess hans sjukledighet började, utgjort 3 kronor 50 öre om dagen eller således, för 300 arbetsdagar räknat, 1,050 kronor för år, hemställde telegrafstyrelsen om beviljande för honom av ett årligt understöd till belopp av 300 kronor.

I den till 1914 års senare riksdag avlåtna propositionen, nr 3, angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader år 1915 föreslog Kungl. Maj:t beviljande av understöd åt Nordin i enlighet med vad telegrafstyrelsen hemställt; och blev Kungl. Maj:ts berörda förslag av riksdagen bifallet. Riksdagen anförde emellertid därvid, att riksdagen ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke beloppet av understödet, betraktat såväl i och för sig som ock i förhållande till de i samma proposition i övrigt föreslagna understödsbeloppen, kunde anses väl knappt tillmätt. Nordin, som innehade 29 tjänstår och, innan han år 1912 erhöll sjukledighet, hade en årsavlöning av omkring 1,050 kronor samt hade en orkeslös hustru att försörja, skulle nämligen ej erhålla högre årligt understöd än en samtidigt till understöds erhållande föreslagen städerska, som endast 18 år varit anställd i telegrafverkets tjänst och åtnjutit en högsta avlöning av 420 kronor samt ej hade någon försörjningsplikt. Riksdagen, som fann sänkning av det sistnämnda understödet ej böra ske, fann sig emellertid vid det förhållandet, att någon framställning om högre understöd åt Nordin icke gjorts, böra bifalla vad Kungl. Maj:t i förevarande avseende föreslagit.

I skrivelse den 23 september 1914 med förslag till stat för telegrafverkets driftkostnader under år 1916 anförde telegrafstyrelsen, att styrelsen, som givetvis önskade kunna bereda så högt understöd som möjligt åt pliktrogna personer i verkets tjänst, då de av ålder och sjuklighet måste lämna densamma, av riksdagens berörda uttalande funnit sig föranlåten att hemställa, att understödet åt Nordin måtte

ökas med 180 kronor och alltså bestämmas till 480 kronor. Detta telegrafstyrelsens förslag upptogs i Kungl. Maj:ts till nu pågående riksdag avlätna proposition, nr 3, angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader för år 1916. Vad sålunda föreslagits har av riksdagen blivit bifallet.

I nu föreliggande skrivelse av den 19 mars 1915 har telegrafstyrelsen meddelat, att Nordin avlidit den 31 januari 1915, efterlämnande änka, ovannämnda Katarina Helena Nordin, född den 1 augusti 1850, varjämte styrelsen åberopat, att makarna Nordin, såsom ovan anförts, saknat alla andra existensmedel än mannens sjukavlöning från telegrafverket, att hustrun vore lam samt att makarna icke hade några anhöriga, som kunde bidraga till deras uppehälle. Vidare har styrelsen meddelat, att från och med den 1 januari 1915 i stället för sjukavlöningen utgått det åt Nordin beviljade årliga understödet av 300 kronor. Enär efter Nordins frånfalle änkan således vore utan varje existensmedel, har telegrafstyrelsen funnit det vara en bjudande plikt att söka åt henne utverka ett årligt understöd under hennes återstående livstid. Beträffande understödets belopp har styrelsen ansett detta lämpligen böra bestämmas till 300 kronor, varjämte styrelsen föreslagit, att understödet måtte utgå från och med den 1 februari 1915 samt utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket.

Telegrafstyrelsen har upplyst, att änkan Nordin, som är nära 65 år gammal, saknar alla existensmedel och att hon på grund av lamhet är fullständigt urståndsatt att själv bidraga till sitt uppehälle. Med hänsyn jämväl till mannens långvariga tjänstetid hos telegrafverket synas mig därför synnerligen starka billighetsskäl tala för, att ett årligt understöd beredes änkan Nordin.

I avseende å understödets belopp vill jag erinra, att riksdagen år 1913 tillerkänt reparatören vid telegrafverket Henrik Bergstedts änka Anna Christina Bergstedt, född Eliasdotter, ett årligt understöd av 300 kronor. Mannen Bergstedt hade vid sitt frånfalle en tjänstetid av 24 år och åtnjöt då väsentligt lägre avlöning än Nordin, nämligen 720 kronor för år. Det ifrågasatta understödet åt änkan Nordin synes mig, såsom telegrafstyrelsen föreslagit, lämpligen kunna bestämmas till enahanda belopp som för änkan Bergstedt.»

Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst finner sig utskottet böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande framställning och hemställer förty,

att riksdagen må medgiva, att linjearbetaren vid telegrafverket Lars Nordins änka Katarina Helena Nordin, född Zetterberg, må från och med den 1 februari 1915 under sin återstående livstid, så länge hon lever ogift, av telegrafverkets medel uppbära ett årligt understöd till belopp av 300 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket.

Stockholm den 26 april 1915.

På bankoutskottets vägnar:

I. VON STAPELMOHR.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *von Stapelmohr*, *Neiglick*, *Hedenstierna*, *Trapp*, *Hallin*, *Wickman*, *Gustafsson* och *Gelotte*, samt

av andra kammaren: *friherre Adelswärd*, *Vahlquist*, *Hellberg* i Lycksele, *Söderberg* i Hobborn, *Berg* i Munkfors, *Jonsson* i Gumboda, *Lindvall* och *Borggren*.
